

PÕHJA-PÄRNUMAA VALLA EELARVESTRATEEGIA AASTATEL 2021-2024

Sissejuhatus

Põhja-Pärnumaa valla eelarvestrateegia aluseks on kohaliku omavalitsusüksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi KOFS) §-d 20 ja 30, Põhja-Pärnumaa valla finantsjuhtimise kord ja Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030. Eelarvestrateegiaga kavandatakse finantseerimisplaanid minimaalselt neljaks aastaks (KOKS § 37² lõige 3), käesolevas dokumendis aastateks 2021-2024.

Eelarvestrateegia peaesmärk on tagada stabiilne ja jätkusuutlik eelarvepoliitika, mis võimaldab ellu viia Põhja-Pärnumaa valla arengukavas toodud valdkondade eesmärgid. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks Põhja-Pärnumaa valla eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeringuprojektide kavandamisel. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal. Käesolev eelarvestrateegia on koostatud 2020. aasta 9 kuu andmete ja olemasolevate prognooside alusel arengukava tegevuskavas toodud tegevuste elluviimiseks aastatel 2021-2024

Põhja-Pärnumaa valla eelarvestrateegia esitatakse arengukava osana ning ühtse dokumendina. Eelarvestrateegia on koostatud eurodes.

Eelarvestrateegia on koostatud tekkepõhiselt ja selles esitatakse:

- Eesti makromajanduse ülevaade ja prognoos
- põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude prognoos
- investeerimistegevuse prognoos
- finantseerimistegevuse prognoos

Eesti makromajandusliku keskkonna ülevaade ja prognoos

Nii Eesti kui ka teiste maailma riikide majandused on olukorras, millele on ajaloost raske leida pretsedenti. Demokraatlik turumajandus pole harjunud nii radikaalsete katkestustega globaalsetes tarneahelates, liikumispiirangutega inimestele ning teatud teenuste tootmise ja tarbimise keelamisega. Erinevalt kümne aasta tagusest olukorrast ei ole see kriis sündinud majanduse sisemistest probleemidest, vaid tootmine, tarbimine ja tulu teenimine on takistatud rahvatervise kaitse nimel. Vaatamata uudsele olukorrale on ökonomistide soovitusel majanduspoliitikutele üllatavalt üksmeelsed – kasutades raha- ja eelarvepoliitika kõiki võimalusi, tuleb tagada elanike võime tarbida neid kaupu ja teenuseid, mida tarbida on võimalik. Ühtlasi tuleb hoida inimeste kindlustunnet, et ettevaatusmotiivist kantud säästmise suurenemine ei takistaks nõudluse ja sedakaudu tootmise taastumist liikumispiirangute taandudes. 2020. aastal ei ole järsust majanduslangusest pääsu ühelgi maailma arenenud riigil. ELi majandus kahaneb praeguste prognooside kohaselt u 8% ega jõua veel järgmise aasta lõpuks eelmise aasta tasemele. Majanduse käekäik riigiti sõltub eelkõige sellest, millised olid piirangud majandustegevusele viiruse kiire leviku perioodil kevadsuvel ning kuidas rakendatakse piiranguid edaspidi, kuni nakkusohu kontrolli alla saamiseni. Lisaks on oluline, kui suure osakaaluga on turismi ja vaba aja veetmisega seotud

tegevusalad riigi majanduses, kus sissetulekud jäävad veel pikaks ajaks madalaks, ning kui tõhusaks osutuvad valitsuste abimeetmed.

Majanduse edasise käekäigu dikteerib selles kriisis viiruse kontrolli alla saamine, milles ei ole veel täit selgust. Seetõttu on määramatus tuleviku ees seekord eriti suur. Rahandusministeeriumi prognoos lähtub eeldusest, et järgmise aasta jooksul saadakse viiruse levik kontrolli alla. Prognoosi põhistsenaariumi kohaselt kahaneb Eesti SKP sellel aastal 5,5% ja kasvab järgmisel aastal 4,5%, jäädes 2021. aasta lõpul 2019. aasta lõpu tasemele alla u 1%. Eelmise aasta sügisel prognoositud tasemest jääb aga Eesti SKP ka veel 2023. aastal 4% madalamaks. See stsenaarium eeldab, et riikide poliitikad hoiavad ära nõudluse olulise languse viiruse mõjust otseselt mõjutamata majandussektorites, ehk majanduslangus ei muutu laiapõhjaliseks. Töötajate sissetulekute langus palgatulust piirdub 2020. aastal 4%ga tänu töötasu hüvitisele. 2021. aastal väheneb hõive veelgi, keskmise palga kasv peatub ning töötus tõuseb aastakeskmisena 8%ni. Sissetulekud palgast ja sotsiaalsiiretest jäävad 2020. aastal vaid veidi eelnevale aastale alla (alla 1%), kuna keskmise pensioni kasv oli kevadel 11%. Sissetulekute kasv jääb 2021. aastal ilmselt marginaalseks, kuna pole ette näha ei palgatulu ega pensionide olulist suurenemist. Eratarbimise viivad 2020. aastal 5% langusesse lisaks vähenevatele sissetulekutele ka eriolukorra aegsed tarbimispiirangud ning ebakindluse tõttu suurenev säästmine. Ebaselgus tuleviku ees vähendab kindlasti ka erasektori investeeringuid, mida valitsuse abimeetmed ei suuda täielikult kompenseerida. Ekspordi kasv järgib välise nõudluse arengut, mis välisurgudele orienteeritud tööstuse suure osakaalu tõttu majanduses on oluliseks majandusarengu teenäitajaks.

Põhja-Pärnumaa valla majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks aastatel 2021- 2024.

Põhja-Pärnumaa vald moodustus Halinga valla, Tootsi valla, Väandra alevi ja Väandra valla ühinemisel ning Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus alustas tööd 01.01.2018. aastal. Vallas on 86 küla ja kolm alevit. Vallas on kolm halduskeskust, mis asuvad Väandras, Pärnu-Jaagupis ja Tootsis. Haldusterritooriumi suurus on 1010,1 km², rahvaarv 2019. aasta alguses oli 8381 inimest, 2020. a alguses 8230 inimest ja 01. oktoobri 2020. a. seisuga 8134 inimest.

Eelarvestrateegia koostamise aluseks on arengukava tegevuskava, kus on planeeritud järgmise nelja aasta strateegilised eesmärgid:

- elukeskkonna säilitamine ja parendamine;
- kvaliteetne, kaasaegne ning optimeeritud haridus- ja kultuuriasutuste koostöövõrgustik;
- kvaliteetne ja optimaalne heaolu- ja sotsiaalteenuste võrgustik

Andmed on esitatud Rahandusministeeriumi poolt kinnitatud tabelis, kus on eelmise aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja aastateks 2021-2024 prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse olulisemad tegevused, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus. Arengukava tegevuskava on koostatud tuhandetes eurodes, eelarvestrateegia eurodes.

Tabel 1 Eelarvestrateegia aastateks 2021-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Põhja-Pärnumaa vald	täitmine	eeldatav täitmine	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 165 972	13 575 618	13 178 738	13 368 818	14 138 600	14 868 186
Maksutulud	6 639 842	6 508 475	6 637 475	6 827 555	7 597 337	8 326 923
sh tulumaks	6 335 834	6 207 000	6 336 000	6 526 080	7 295 862	8 025 448

sh maamaks	303 105	300 475	300 475	300 475	300 475	300 475
sh muud maksutulud	904	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 761 952	1 762 000	1 762 000	1 762 000	1 762 000	1 762 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 540 765	5 088 143	4 562 263	4 562 263	4 562 263	4 562 263
sh tasandusfond	956 222	1 221 648	1 221 648	1 221 648	1 221 648	1 221 648
sh toetusfond	3 002 867	3 611 350	3 085 470	3 085 470	3 085 470	3 085 470
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	581 676	255 145	255 145	255 145	255 145	255 145
Muud tegevustulud	223 413	217 000	217 000	217 000	217 000	217 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 140 505	12 129 808	12 549 807	12 549 807	12 549 807	12 549 807
Antavad toetused tegevuskuludeks	638 780	727 158	727 157	727 157	727 157	727 157
Muud tegevuskulud	11 501 725	11 402 650	11 822 650	11 822 650	11 822 650	11 822 650
sh personalikulud	7 314 613	7 498 885	7 498 885	7 498 885	7 498 885	7 498 885
sh majandamiskulud	4 176 826	3 893 765	4 193 765	4 193 765	4 193 765	4 193 765
sh muud kulud	10 286	10 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Põhitegevuse tulem	1 025 466	1 445 810	628 931	819 011	1 588 793	2 318 379
Investeeringustegevus kokku	-975 623	-1 523 602	-2 788 203	-1 125 077	-390 170	-660 170
Põhivara müük (+)	42 415	50 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Põhivara soetus (-)	-382 535	-2 264 797	-2 824 000	-1 749 000	-390 000	-564 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-163 743	-1 849 525	-2 349 000	-1 025 000	-294 000	-564 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	218 791	859 872	515 000	764 000	136 000	40 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-70 041	-45 507	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-739 200	-62 000	-330 000	0	0	0
Finantstulud (+)	126	130	130	130	130	130
Finantskulud (-)	-45 180	-61 300	-74 333	-65 207	-61 300	-61 300
Eelarve tulem	49 843	-77 792	-2 159 272	-306 066	1 198 623	1 658 209
Finantseerimistegevus	476 590	148 323	937 938	315 309	-1 156 181	-520 991
Kohustiste võtmine (+)	941 790	700 000	1 500 000	1 000 000	200 000	0
Kohustiste tasumine (-)	-465 200	-551 677	-562 062	-684 691	-1 356 181	-520 991
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	289 419	70 531	-1 221 334	9 243	42 442	1 137 218
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-237 014	0	0	0	0	0

Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 220 750	1 291 281	69 947	79 190	121 632	1 258 850
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	4 019 161	4 118 835	5 056 773	5 372 082	4 215 901	3 694 910
Netovõlakoormus (eurodes)	2 798 412	2 827 554	4 986 826	5 292 892	4 094 269	2 436 060
Netovõlakoormus (%)	21,3%	20,8%	37,8%	39,6%	29,0%	16,4%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 899 583	13 575 618	10 542 990	8 021 291	9 532 758	13 910 274
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	100,0%	80,0%	60,0%	67,4%	93,6%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 101 171	10 748 064	5 556 164	2 728 399	5 438 489	11 474 214

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
04 Majandus	271 510	164 000	170 000	170 000	170 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	206 500	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	65 010	164 000	170 000	170 000	170 000
05 Keskkonnakaitse	5 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 000	0	0	0	0
06 Elamu- ja konnaalrajandus	447 507	370 000	1 559 000	200 000	374 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	724 000	96 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	447 507	370 000	835 000	104 000	374 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	106 500	750 000	20 000	20 000	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	400 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	106 500	350 000	20 000	20 000	20 000
09 Haridus	1 434 280	1 390 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	208 772	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 225 508	1 390 000	0	0	0
10 Sotsiaalne kaitse	0	150 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	75 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	75 000	0	0	0
KÕIK KOKKU	2 264 797	2 824 000	1 749 000	390 000	564 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	415 272	475 000	724 000	96 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 849 525	2 349 000	1 025 000	294 000	564 000

Suuremad investeeringud nimeliselt

04 Majandus	467 000	164 000	170 000	170 000	170 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	206 500	0	0	0	0
<i>Tolmuvabade katete ehitus</i>	127 000	134 000	140 000	140 000	140 000
<i>Tänavavalgustuse rekonstrueerimine</i>	340 000	30 000	30 000	30 000	30 000
05 Keskkonnakaitse	5 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 000	0	0	0	0

06 Elamu- ja kommunaalmajandus	102 000	370 000	1 559 000	200 000	374 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	724 000	96 000	0
<i>trassid</i>	62 000	330 000	795 000	64 000	334 000
<i>hajaasustusprogramm</i>	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
08 Vaba aeg, kultuur	82 500	750 000	20 000	20 000	20 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	400 000	0	0	0
<i>Kultuuriasutused</i>	82 500	0	0	0	0
<i>Kaasav eelarve</i>	0	40 000	20 000	20 000	20 000
<i>Pärnu-Jaagupi Kooli 2 rekonstrueerimine</i>	0	280 000	0	0	0
<i>Tootsi lauluväljak</i>	0	30 000	0	0	0
09 Haridus	1 401 797	1 390 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	208 772	0	0	0	0
<i>Vändra Lasteaed Rukkilill maja soojustamine</i>	716 228	0	0	0	0
<i>Vändra Lasteaed Müra karu maja paneelaed</i>	9 000	0	0	0	0
<i>Pärnu-Jaagupi Põhikooli ruumidesse Pärnu-Jaagupi Muusikakoolile ruumide kohandamine</i>	164 780	0	0	0	0
<i>Vändra Gümnaasium/muusikakool</i>	303 017	0	0	0	0
<i>Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna</i>	0	640 000	0	0	0
<i>Vändra LA Müra karu maja hooviala teed ja elektrisüsteem</i>	0	50 000	0	0	0
<i>Vändra Gümnaasiumi ruumide rek/ Vändra MK kolimine</i>	0	700 000	0	0	0
10 Sotsiaalne kaitse	0	150 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	75 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	75 000	0	0	0
Kokku	2 264 797	2 824 000	1 749 000	390 000	564 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	415 272	475 000	724 000	96 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 849 525	2 349 000	1 025 000	294 000	564 000

Põhitegevuse tulud

Tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest käsitletakse põhitegevuse tuludena maksutuluseid, tuluseid kaupade ja teenuste müügist, saadavaid toetusi ja muid tegevustuluseid. Põhja-Pärnumaa valla tuludest suurima osakaaluga on maksutulud, millest omakorda laekub enamus eraldisena füüsilise isiku maksustatavast tulust ja väiksem osa maamaksust. Teisel kohal on saadavad toetused tegevustoetuseks, sh tasandusfond ja toetusfond ning kolmanda grupi moodustavad muud tegevustulud, mis moodustuvad kaevandusõiguse tasudest. Põhitegevuse tulude koosseisu ei kuulu saadavad toetused põhivara soetuseks, põhivara müügitulu ega finantstulud.

Kohaliku omavalitsuse tulubaasi oluline osa on üksikisiku tulumaks, mille laekumine sõltub maksumaksjate arvust ja inimestele väljamakstavatest summadest. Nii 2019. aasta kui ka 2020. a eelarves moodustab üksikisiku tulumaks põhitegevuse tuludest ligikaudu 46%. Kui 2018. aasta maksumaksjate keskmine arv suurenes võrreldes 2017. aastaga 106 inimese võrra, 2019. a maksumaksjate keskmine arv vähenes 117 inimese võrra, 2020. aastal maksumaksjate arvu vähenemine jätkub tulenevalt üldisest majanduslikust olukorrast, kuid 2021. aastaks on tulumaksu laekumine on prognoositud 2019. aasta laekumisega samal tasemel. Loodame järgmistel aastatel tulumaksulaekumiste kasvu jätku, 2022. a 3% piires, 2023 ja 2024. a juba ca 10% võrra. Alust selleks annab Eesti majanduse loodetav stabiliseerumine ja ümberstruktureerimine.

Kohalikele omavalitsustele maksumaksjate tulust eraldatava summa protsent on 2021. aastast 11,96.

Tabelis 2 on prognoos aastateks 2021-2024 maksumaksjate arvust ja üksikisiku tulumaksu laekumisest valla eelarvesse

Tabel 2 Üksikisiku tulumaksu laekumise prognoos

	2018 täitmine	2019 täitmine	2020 eeldatav	2021 prognoos	2022 prognoos	2023 prognoos	2024 prognoos
Maksumaksjate keskmine arv	3 904	3 787	3 660	3 700	3 750	3 800	3 800
Maksumaksjate arvu muutus võrreldes eelmise aastaga	106	-117	-127	40	50	50	0
Üksikisiku tulumaksu laekumine	5 842 621	6 335 834	6 207 000	6 336 000	6 526 080	7 295 862	8 025 448
Tulumaksu kasvu prognoos võrreldes eelmise aastaga,%	9,7	8,4	-2,0	2,0	3,0	11,8	10,0
Protsent kohalikele omavalitsustele eraldatavast maksumaksjate maksustatavast tulust	11,86	11,93	11,96	11,96	11,96	11,96	11,96
Tulumaksu laekumine maksumaksja kohta	1497	1673	1696	1712	1740	1920	2112
Suurenemine võrreldes eelmise aastaga	95	176	23	17	28	180	192

Põhitegevuse tulud 2021. aastal pisut vähenevad 2020. aasta loodetava täitmisega võrreldes, kuna järgmisel aastal ei toeta riik kohalikke omavalitsusi täiendavate erakorraliste vahenditega, nagu 2020. aastal (605 800 eurot). Üksikisiku tulumaks suureneb 2%, so 129 000 eurot (vt tabel 2).

Maamaks on riiklik maks, mis laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maa maksustamismäärade muudatusi ei ole strateegiaperioodil kavandatud ning sellest tulenevalt on maamaksu laekumised planeeritud ka järgnevatel perioodidel muutumatuna.

Reklaamimaks on seaduse mõistes kohalik maks, mille eesmärk on reklaami korraldamisega seotud tegevuste reguleerimine. Reklaamimaksust saadav tulu on minimaalne.

Tulud kaupade ja teenuste müügist moodustavad 2021. a eeldatavalt 13,4%. Siin kajastatakse Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse ja tema hallatavate asutuste teenitud tulu nii kaupade müügist kui ka mitmesuguste teenuste osutamisest, nt õppetasud, toiduraha, teiste KOV-te tasutud haridusasutuste kohamaksud jne. 2021. a jäävad antud alaliigi tulud 2020. a tasemele ja ka järgnevatel aastatel tõusu ette näha ei ole.

Muu tegevustulu koosseisus käsitletakse kaevandusõiguse tasusid, vee erikasutustasu ja saastetasusid. Nimetatud tulud jäävad 2020. aasta loodetava täitmise tasemele.

Saadavad toetused laekuvad põhiliselt riigieelarve tasandus- ja toetusfondist.

Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada omavalitsuste võimalusi avalike teenuste osutamisel. Tasandusfondi arvestuse aluseks on parameetrite hinded eurodes ühe lapse, kooliealise, tööealise, vanuri, arvestusliku teepikkuse ja hooldatava või hooldajateenust saava puudega isiku kohta. Arvestuslik maksumus saadakse statistiliste näitajate ja ühiku maksumuse korrutiste summeerimisel. Arvestuse meetodika on Rahandusministeeriumi kodulehel [http://www.fin.ee/tasandus-ja toetusfond](http://www.fin.ee/tasandus-ja_toetusfond). Tasandusfond on 2021. aastaks planeeritud 2020. a tasemel.

Toetusfondi hulka kuuluvad toetused üldhariduskoolidele, koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukuludele, raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks, huviharidusele, teede korrashoiuks, samuti toimetuleku- ja matusetootus, asendus- ja järelhoolduse teenuse toetus, jäätmehoolduse arendamise toetus, sotsiaalteenuste korralduse ja arenduse toetus. Toetusfondi eraldised on konkreetsete ülesannete täitmiseks. 2020. a toetusfondis olid eriotstarbelised eraldised seoses koroonaviiruse levikuga kehtestatud eriolukorraga summas 605 800 eurot. 2021. a sellist toetust ette näha ei ole, seetõttu on järgmise aasta toetusfond planeeritud 2020. aastaga samal tasemel, millest on elimineeritud 2020. a eriotstarbelised eraldised. Tegelikud eraldised selguvad 2021. aasta algul, kui riigieelarve on kinnitatud.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulude planeerimisel on eesmärk tagada eelarve tasakaal ja finantsdistsipliini meetmete rakendamine, samuti viia ellu arengukavas planeeritud eesmärgid. Põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahest moodustub põhitegevuse tulem, mis KOFS-s kehtestatud finantsdistsipliini meetme kohaselt peab olema aruandeaasta lõpu seisuga vähemalt null või positiivne. Käesoleva strateegia põhitegevuse tulude ja kulude kavandamisel on eesmärk hoida põhitegevuse tulemit mahus, mis strateegiaperioodil kataks laenukohustuste tagasimakseid.

Põhitegevuse kulud jagunevad:

Antavad toetused:

sotsiaaltoetused

muud toetused füüsilistele isikutele ja sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks

Muud tegevuskulud:

sh personalikulud

sh majandamiskulud

sh muud kulud

Põhitegevuse kulud suurenevad 2021. aastal 2,6% võrra võrreldes 2020. aasta loodetava täitmisega. Tööjõukulude kasvu planeeritud ei ole, majandamiskulude kasv on planeeritud minimaalselt. Järgnevatel aastatel majandamiskulude olulist suurenemist planeeritud ei ole. Reservfondi suurus on igal aastal 130 000 eurot. Põhitegevuse kulude stabiilsena hoidmiseks tuleb jätkata asutuste ühise ökonoomsema majandamise, juhtimiskulude optimeerimise, alaeelarvete sisemiste ressursside leidmise, valla varaga seotud kulude alandamise, mittevajaliku vara võõrandamise ja energiasäästu meetmete rakendamisega.

Põhitegevuse tulem on 2021. aastal 628 931 eurot ja suureneb igal järgneval aastal.

Investeeringustegevus

- Investeeringustegevuses kajastuvad järgmised tegevused:
- Põhivara müük
- Põhivara soetus
- Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine
- Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine
- Osaluste, aktsiate ja osade ost ja müük
- Finantstulud

- **Finantskulud**

Eelarvestrateegia tabeli nr 1 teises osas on investeringud jaotatud tegevusalade alusel ja näidatud ära valla omaosaluse ja toetuse osakaal. Investeringute summad valla eelarvest aastatel 2021-2024 on toodud arenguava tegevuskava tabelis „Investeringud vallaeelarvest 2019-2030“:

- Suurimaks objektiks 2021. aastal on Vändra Gümnaasiumi ruumide rekonstrueerimine ja Vändra Muusikakooli ümberkolimine Vändra Gümnaasiumi ruumidesse. Eeldatav maksumus on 700 000 eurot.
- Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna remondi- ja rekonstrueerimistöodeks on planeeritud kokku 640 000 eurot. Kuna riigipoolne eriolukorrast tulenev investeeringutoetus 520 000 eurot laekub 2020. aastal ja jääb vabasse jääki, on Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna 2021. aasta investeering käsitletav omaosalusena.
- Veemajandusprojekte teostab Aktsiaselts Mako. Vallapoolne osalus 2021. aastal on Libatse küla trasside ja pumplate rekonstrueerimiseks 330 000 eurot, mis eraldatakse AS Makole aktsiakapitali laiendusena.
- 2021. aastal on kavas Vahenurme sotsiaalmaja soojustamine ja küttesüsteemi väljaehitamine. Projekti arvestuslik maksumus on 150 000 eurot. Investeering tehakse, kui Kredex toetab renoveerimist 50% ulatuses.
- Valla teedele kavandatud investeeringud (tolmuvabade katete ehitamine ja katete säilitamine) tehakse vastavalt teehoiukavale. 2021. aastal on planeeritud summa 134 000 eurot. Tänavavalgustuse iga-aastaseks uuendamiseks on planeeritud 30 000 eurot aastas.
- Hajaasustuse programmis osalemiseks on planeeritud 40 000 eurot, millele riik lisab omalt poolt 40 000 eurot.
- Kaasava eelarve maht on 2021. a 40 000 eurot (2020. a eest 20 000 ja 2021. a summa 20 000 eurot).
- Vändra Lasteaia Mürakarü maja elektrisüsteemi korrastamiseks on planeeritud 30 000 ja hooviala teede korrastamiseks 20 000 eurot.
- Pärnu-Jaagupi Kooli 2 hoone rekonstrueerimiseks ja puuetega isikutele ligipääsu tagamiseks kogu hoonele on eelarvesse planeeritud 280 000 eurot, millele loodetakse CO2 projektist saada toetusena juurde 400 000 eurot.

Finantseerimistegevus

Vallavalitsus võib võtta laenu, emiteerida võlakirju ja võtta kapitalirendikohustusi ainult investeeringuteks, osaluste, aktsiate, osade ja muude omakapitaliinstrumentide omandamiseks. Peale selle võib vallavalitsus võtta rahavoogude juhtimise eesmärgil ka lühiajalist laenu või arvelduskrediiti tingimusel, et laen on tagasi makstud eelarveaasta lõpuks. Projektide omaosaluste tasumiseks on planeeritud 2021. aastal võtta laenu 1 500 000 eurot kümneks aastaks. Tagasimakseid alustatakse 2022. aastal. Investeeringuprojektide rahastamiseks on 2022. aastal plaanitud laenu võtta 1 000 000 eurot ja 2023. aastal 200 000 eurot. 2023. aastal on plaanis ka refinantseerida Vändra Alevi Hoolekandekeskuse rajamiseks võetud investeerimislaen. Graafikujärgselt tuleks 2023. aastal tagastada 828 445 eurot. Finantskulud (pankadele intressideks makstavad summad) on 2021. a 74 333 eurot, järgnevatel aastatel ca 65 000 eurot. Valla laenukoormusest ja laenude tagastamisest aastate lõikes annab ülevaate tabel 3.

Likviidsete varade muutus

Likviidsete varade jääk 2020. aasta lõpuks on prognoositud 1 291 281 eurot, millest 2021. aasta eelarve koostamisel kasutatakse prognoosi kohaselt 1 221 334 eurot.

Tabel 3 Laenukohustused

Laenu andja/ laenu otstarve	Periood	Laenu põhiosa tagastamine 2020	Intressikulu 2020	Laenu põhiosa tagastamine 2021	Intressikulu 2021	Laenu põhiosa tagastamine 2022	Intressikulu 2022	Laenu põhiosa tagastamine 2023	Intressikulu 2023	Laenu põhiosa tagastamine 2024	Intressikulu 2024
Keskkonnainvesteeringute Keskus		186 918	19 000	186 918	17 000	186 918	15 000	186 918	14 000	186 918	13 000
Pärnu-Jaagupi ühisveevärgi ja kanalisatsioonitrasside renoveerimine	2011-2025	106 796	8 000	106 796	8 000	106 796	8 000	106 796	8 000	106 796	8 000
Vändra Alevi ühisveevärgi ja kanalisatsioonitrasside renoveerimine	2015-2030	80 122	11 000	80 122	9 000	80 122	7 000	80 122	6 000	80 122	5 000
SEB Pank		235 031	12 765	246 499	18 125	216 742	15 585	175 301	13 120	168 556	11 188
Pärnu-Jaagupi tänavate ja platside korrastamine	2016-2021	30 000	350	30 000	214	0	0	0	0	0	0
Pärnu-Jaagupi Põhikooli kaasajastamine ja kultuuri- ja spordipargi ehitamine	2017-2022	32 000	600	32 000	400	32 000	279	0	0	0	0
Tootsi Hooldekodu renoveerimine ja Tootsi prügilal sulgemine	2013-2023	15 705	717	15 943	478	16 186	239	6 745	22	0	0
Suurejõe Rahvamaja renoveerimine ja valla teede renoveerimine	2016-2020	62 454	222	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeeringislaen 2019019071 925000	2019-2029	94 872	8 629	94 872	8 454	94 872	7 436	94 872	6 416	94 872	5 425
Investeeringislaen 2020008047 700000	2020-2030	0	2 247	73 684	8 579	73 684	7 631	73 684	6 682	73 684	5 763
Swedbank		126 242	24 910	128 645	22 208	131 031	19 622	843 962	6 700	15 517	700

Vändra Alevi Hoolekandekeskuse rajamine	2013-2023	110 725	23 410	113 128	21 008	115 514	18 622	828 445	5 900	0	0
Tootsi investeeringute kaasrahastamine	2017-2026	15 517	1 500	15 517	1 200	15 517	1 000	15 517	800	15 517	700
KOKKU		548 191	56 675	562 062	57 333	534 691	50 207	1 206 181	33 820	370 991	24 888
2021. a võetav laen 1500000 prognoos	2021-2030	0	0	0	17 000	150 000	15 000	150 000	13 000	150 000	11 000
Kokku laenude tagasimaksud		548 191	56 675	562 062	74 333	684 691	65 207	1 356 181	46 820	520 991	35 888